

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1103/21-J

Název	Střední odborná škola Nové Město na Moravě
Sídlo	Bělisko 295, 592 31 Nové Město na Moravě
E-mail	info@sos-nmor.cz
IČ	67 009 425
Identifikátor	610 250 523
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ivo Teplý
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Místo inspekční činnosti	Bělisko 295, Petrovice 26, Nové Město na Moravě
Termín inspekční činnosti	19., 21. – 22. a 25. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Střední odborná škola Nové Město na Moravě (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, školní jídelny, školní jídelny-výdejny a domova mládeže. V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 423 žáků, z tohoto počtu je 70 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „žáci se SVP“). Oproti předchozím rokům škola v počtu žáků zazname na la měrný vzestup. Škola poskytuje vzdělání ve 12 oborech.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vedení školy se soustředí na plnění koncepčních záměrů, jež si stanovilo. Mezi úspěšně splněné koncepční záměry patří naplňování materiálních podmínek vedoucí ke zvyšování kvality a názornosti výuky. Změnou propagace školy, rozšířením aktivit a zapojením žáků školy se v tomto školním roce podařilo zastavit pokles žáků, s nímž se škola v minulých letech potýkala. Mezi koncepční záměry, které se zatím nedáří zcela realizovat, patří vyšší individualizace výuky zaměřená zejména na žáky se SVP.

Škola nastavila funkční systém autoevaluace, který je podporován např. účelnými kritérii hodnocení pro pedagogy a sebehodnotícími dotazníky, vzájemnými hospitacemi pedagogů, pravidelně konanými třídnickými hodinami či stravovacími komisemi, jichž se účastní zástupci žáků. Získaná zjištění vedou k přijímání opatření a jejich vyhodnocování. Významným krokem ke zvýšení kvality poskytovaného vzdělávání je zapojení pedagogů do projektu Moderní pedagogický sbor II., např. v oblasti podpory jazykového vzdělávání učitelů. Pedagogům je rovněž poskytována zpětná vazba formou hospitací, které pravidelně provádí ředitel školy, zástupce ředitele a předsedové metodických komisí. Tyto hospitace jsou projednávány, ne vždy však byla přijímaná opatření inspekčním týmem zazname na ve výuce.

Během inspekční činnosti působil ve škole jeden začínající učitel, jemuž byla věnována systematická péče. Kromě uvádějícího učitele konzultuje nastalé situace s ostatními kolegy, předsedy metodických komisí a s vedením školy. Tato podpora je dána mj. také snahou o zapojení mladších kolegů do pedagogického sboru a jejich setrváním ve škole.

Ve škole jsou vyvěšeny informační tabule, jež jsou průběžně aktualizovány a vedou k vyšší přehlednosti konkrétních pokynů. Zároveň škola zavedla informační systém Edookit, který je přístupný nejen pedagogům a žákům, ale také zákonným zástupcům.

Ve škole se nachází 10 odborných učeben, které zvyšují názornost výuky. Chybí zde odborná přírodovědná učebna. Je velmi pozitivní, že tento deficit dokážou vyučující předmětů s ekologickým zaměřením do jisté míry kompenzovat řadou dalších aktivit. Organizují pro žáky projekty v bezprostředním prostředí školy, navštěvují s nimi středisko ekologické výchovy a zapojují je do online aktivit.

Výchovně vzdělávací činnost domova mládeže kladně ovlivňuje jeho vhodné umístění v budově školy a účelné stanovení pravidel řízení. Domov mládeže byl zrekonstruován, což se kladně odrazilo na materiálním zázemí pro přípravu na výuku a relaxaci žáků. Do této rekonstrukce byli zapojeni žáci učebních oborů, čímž byla podpořena praktická stránka výuky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hodinách českého jazyka a dějepisu převažovala frontální výuka vhodně doplněvaná řízeným rozhovorem. Příliš se nevyskytovalo střídání činností, což snižovalo pestrost výuky.

Pedagogové poskytovali průběžnou zpětnou vazbu a jako pomůcky často účelně využívali pracovní listy. V některých hodinách vedlo vhodné aktivizování žáků k podnětným diskusím a zvýšenému zájmu žáků o dané téma. Učivo bylo účelně doplňováno prezentacemi. Závěry hodin neposkytovaly dostatečnou zpětnou vazbu pro žáky, chybělo zhodnocení pedagogy, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Ve sledovaných hodinách cizích jazyků vyučující volili vhodné formy a metody práce podporující rozvoj interaktivních řečových dovedností. Žáci kooperovali ve skupinkách či ve dvojicích, učitelé účelně aplikovali individuální přístup. Názornost výuky podporovalo využití didaktické techniky včetně elektronických učebnic. Vyučující žáky vhodně povzbuzovali, průběžně hodnotili i s využitím motivačních forem. V důsledku toho žáci pracovali se zájmem, kladli dotazy a projevovali svůj názor. Vhodně byly využívány mezičlenění vztahy i odkazy na využití jazykových dovedností v praxi. V tříletém vzdělávacím oboru bylo osvojování slovní zásoby propojeno s profesním zaměřením žáků, což společně s motivační formou zpětné vazby (např. kvíz) podněcovalo zájem žáků i dosažení vzdělávacího cíle. Realizováno bylo průběžné a závěrečné zhodnocení dosažených dovedností s využitím konkrétních a neobvyklých forem sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků. K hodnocení jsou využívána i portfolia žáků.

V přírodnovědných předmětech postupovali vyučující s různou úspěšností. Ve výjimečných případech pedagogové uplatňovali pouze stereotypní a málo účinný frontální přístup, bez diferenciaci a bez poskytnutí možnosti žáků novou látku procvičit. Byly zaznamenány i případy výrazné pasivity několika žáků po celou dobu vyučovací hodiny.

Ve výuce odborných předmětů dominovala frontální forma s dobře organizovanou samostatnou prací žáků. Činnosti žáků vedoucí k jejich vzájemné kooperaci nebyly zaznamenány. Promyšleně byla naplněna zásada názornosti užitím spektra učebních pomůcek a vhodným využitím didaktické techniky. Výklad často probíhal v účinné spolupráci se žáky a s využitím jejich vlastních zkušeností, čímž se je dařilo zaujmout a motivovat. Žáci často plnili samostatně praktické úkoly, v případě potřeby jim vyučující poskytovali vhodnou individuální podporu. Pozitivem bylo důsledné užívání odborného názvosloví vyučujícími a vedení žáků k přesnosti ve vyjadřování. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků bylo zjištěno pouze sporadicky.

V hodinách tělesné výchovy probíhala práce ve dvojicích i ve skupinách. Pedagogové poskytovali žákům průběžnou zpětnou vazbu a vhodně zapojovali práci s chybou. Žáci byli aktivizováni a zdařile motivováni. V hodinách docházelo k pestrému střídání činností.

Odborný výcvik probíhá v dobře vybaveném středisku praktického vyučování v Petrovicích a na smluvních pracovištích firem. Hospitované učební dny byly účelně organizovány. Vždy vhodně proběhlo podrobné seznámení žáků s pracovními postupy, byly vytvořeny předpoklady pro jejich rozvoj kompetencí, individuální přístup a diferencované činnosti. Žáci byli důsledně vedeni k dodržování pořádku na pracovišti. V nižších ročnících byly preferovány činnosti rozvíjející manuální dovednosti žáků, ve vyšších ročnících uplatnění diferencovaných činností s akcentem na aktuální trendy v daném oboru. Vyučující žáky přiměřeně a vhodně motivovali, důraz kladli na znalost technologických postupů. Hodnocení dílčích i finálních výstupů žákům zdůvodňovali a poskytovali jim kvalitní zpětnou vazbu využitelnou pro jejich další učení. Jako přínosné a motivující bylo vždy zhodnocení učebního dne nejen vyučujícím, ale i samotnými žáky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola průběžně sleduje dosahované výsledky vzdělávání na úrovni tříd, vzdělávacích oborů i jednotlivců v rámci čtvrtletních jednání pedagogické rady. Ze záznamů vyplývá, že převažovala summarizace nad analýzou výsledků, nastavením účinných opatření a jejich následným vyhodnocením. Zavedeny jsou postupy při řešení vyšší absenze, jejich efektivita ale není vždy účinná, což dokládá počet žáků, kteří nebyli v závěru školního roku hodnoceni. Pro úspěšné zvládání studia vytváří škola žákům vhodnou podporu. V případě potřeby využívají žáci možnosti doučování, konzultací včetně spolupráce s domovem mládeže. Někteří vyučující zařazují v pololetí nebo v závěru školního roku sebehodnotící dotazníky žáků.

Souhrnné informace škola také získává z externího testování. Pravidelně se ho účastní žáci v 1. a ve 3. ročníku, čímž dochází k porovnání jak v rámci ročníků, tak i v rámci tzv. přidané hodnoty. Zjištěné výsledky škola využila také ke srovnání s jinými školami, projednala na pedagogické radě, ale bez další analýzy a závěrů.

Zpětnou vazbu o výsledcích vzdělávání škola získává na základě maturitních (dále „MZ“) a závěrečných zkoušek. Výsledky žáků u MZ jsou v porovnání z posledních let kolisavé, většinou pod průměrem škol podobného typu z celé České republiky. Výrazně úspěšnější i ve srovnání s ostatními školami byly dosažené výsledky MZ v roce 2020 (81% úspěšnost) včetně dosažených výsledků žáků nástavbového studia. Z výsledků MZ v loňském školním roce vyplývá, že s 61% úspěšnosti došlo ke zhoršení, na kterém se ve větší míře podílely výsledky žáků nástavbového studia. Žáci jsou úspěšnější v profilové části MZ. Škola se zabývá přičinami neúspěšnosti žáků (fluktuace žáků nástavbového studia v dálkové formě, studijní výsledky žáků během studia), chybí ale systematická analýza přičin neúspěchu, následné přijetí a realizace odpovídajících opatření. Žáci využívají možnost MZ i z druhého cizího jazyka. Za tím účelem k přípravě využili zejména doučování, což se projevilo jako efektivní.

V prvním ročníku tříletých vzdělávacích oborů byli žáci rozdělování do skupin podle dosažené úrovně jazykových dovedností. Nyní toto dělení proběhlo podle motivačního dotazníku. Cílem je motivovat žáky, srovnat rozdíly v dosažených jazykových dovednostech a snížit riziko neúspěchu u MZ, neboť většina žáků nástavbového studia jsou žáci školy. Toto opatření se projevilo dlouhodobě jako účinné, změna nastala v posledních dvou letech, v neúspěšnosti žáků v didaktických testech. Opatření směřují přímo do výuky, což podpořily i zkušenosti z distanční výuky. Jedná se např. o využívání různých materiálů, které mají žáci k dispozici v Classroomu. Osvědčila se i forma on-line výuky pro žáky dálkové formy vzdělávání.

Výsledky žáků školy u závěrečných zkoušek jsou napříč jednotlivými obory vzdělání zpravidla stabilní a velmi dobré, míra neúspěšnosti žáků je nízká.

Kvalita a efektivita výuky je posilována tzv. projektovými dny, ve kterých je prioritou vzájemná výměna zkušeností u jednotlivých oborů. Zároveň jsou do této aktivity zahrnutý soutěže a kritéria hodnocení. Projektové dny se konají několikrát ročně.

Školní poradenské pracoviště je tvořeno dvěma výchovnými poradkyněmi, z nichž jedna současně vykonává funkci metodické prevence. Obě výchovné poradkyně spolu úzce a účinně spolupracují. S doporučenými formami práce pro každého příslušného žáka jsou všichni dotčení pedagogové osobně výchovnou poradkyní seznámeni. Součástí práce s těmito žáky je také vyhodnocování účinnosti realizace jednotlivých doporučení, které spočívá především ve vzájemných rozhovorech pedagogů. Není uskutečňováno

systematické sledování práce s žáky se SVP například formou hospitací členů vedení školy nebo výchovnou poradkyní nebo strukturované a periodické písemné vyhodnocení.

Prevence rizikového chování vychází z objektivního zmapování podmínek, je plánovitá, pravidelně a konkrétně vyhodnocovaná. Závažné problémy šikany nebo kyberšikany v posledních třech školních letech škola neřešila. K úspěšné práci v této oblasti mimo jiné přispívá i promyšlené pořádání akcí, které posilují sounáležitost k žákovskému kolektivu i ke škole jako celku. Patří sem například pořádání adaptačních pobytů, organizační krátkodobých i dlouhodobých projektů napříč obory, podpora vzájemné pomoci a doučování žáků.

Partnerské vztahy školy pozitivně podporují profesní růst žáků a vytvářejí vhodný prostor k jejich seberealizaci. Jedná se nejen o firmy podílející se na praktickém vyučování, ale také o neziskové organizace pro dobrovolnickou a sociálně prospěšnou činnost. Účelně pokračuje rozsáhlá spolupráce se zaměstnanci a sociálními partnery (např. České dráhy, a. s., ICOM, a. s., České lesy, a. s., Chládek a Tintěra, a. s.). Rozvoji kompetencí žáků vhodně napomáhá zahraniční spolupráce se středními školami v Nizozemí a Velké Británii.

Ubytovaní žáci se mohou účastnit zájmových aktivit i příležitostních činností (např. hra na hudební nástroj, sportovní turnaje, společenské hry, šití). Žáci mají také možnost účastnit se individuálně kulturních a sportovních akcí i mimo prostory domova mládeže (např. Vysočina Aréna, cyklostezka, plavecký bazén, kino a dobrovolnická činnost v sociálních službách a v oblasti ekologie).

Závěry

Vývoj školy

- personální změny na pozici zástupce ředitele pro pedagogickou činnost
- kvalitnější materiální podmínky vedoucí k vyšší efektivitě a názornosti výuky
- zavedení informačního systému Edookit

Silné stránky

- promyšlená spolupráce s profesními partnery školy účelně přispívá k vyšší názornosti výuky
- široké spektrum školních a mimoškolních aktivit účinně a systematicky podporuje rozvoj kompetencí a specifických zájmů žáků
- funkčně nastavená forma autoevaluace školy v oblasti pedagogického sboru a zpětné vazby od žáků
- žáci jsou vhodně a účinně vedeni k zapojování do ekologických aktivit

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nízká míra pestrosti metod a forem práce využívaných ve výuce
- neefektivní závěry hodin, které neposkytují dostatečnou zpětnou vazbu pedagogům a žákům
- nízká míra diferencovaného přístupu k žákům

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- ve výuce více využívat pestré metody a formy práce

- vytvářet možnosti pro diferenciaciu výuky
- systematicky promýšľať efektívnu struktúru záverov hodín

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program Ekonomika a podnikání, ze dne 1. 9. 2012 s dodatky
2. Školní vzdělávací program Provoz a ekonomika dopravy, ze dne 1. 9. 2014 s dodatky
3. Školní vzdělávací program Instalatér, ze dne 1. 9. 2012 s dodatky
4. Školní vzdělávací program Lesní mechanizátor, ze dne 1. 9. 2012 s dodatky
5. Školní vzdělávací program Opravář lesnických strojů, ze dne 1. 9. 2012 s dodatky
6. Školní vzdělávací program Ošetřovatel, ze dne 1. 9. 2014 s dodatky
7. Školní vzdělávací program Tesař, ze dne 1. 9. 2012 s dodatky
8. Školní vzdělávací program Truhlář, ze dne 1. 9. 2012 s dodatky
9. Školní vzdělávací program Zedník, ze dne 1. 9. 2012 s dodatky
10. Školní vzdělávací program Železničář, ze dne 1. 9. 2012 s dodatky
11. Školní vzdělávací program Podnikání denní dvouleté, ze dne 1. 9. 2012 s dodatky
12. Školní řád, ze dne 23. 6. 2014
13. Vnitřní řád domova mládeže, platný od 1. 9. 2019
14. Školní vzdělávací program pro domov mládeže, ze dne 1. 9. 2021
15. Plán výchovy mimo vyučování pro školní rok 2021/2022, ze dne 1. 9. 2021
16. Měsíční přehled činnosti na domově mládeže
17. Výroční zpráva za školní rok 2020/2021 – Domov mládeže, ze dne 30. 6. 2021
18. Dokumentace praktického vyučování
19. Sebehodnotící dotazník pro pedagogické pracovníky 1. 6. 2018 – 30. 3. 2019
20. Sebehodnotící dotazníky žáků
21. Plán osobních cílů pro školní rok 2019/2020
22. Plán činnosti výchovného a kariérové poradce
23. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2021/2022
24. Zprávy metodických komisí pro školní rok 2020/2021
25. Zápis z jednania pedagogických rad
26. Kritéria hodnocení podle skupin zaměstnanců, ze dne 1. 9. 2021
27. Záznamový arch – záznamy z hospitací
28. Projektové dny 02/2020

29. Témata pro projektové dny klima školy jaro 2019
30. Projektový den 3. 11. 2021
31. Příklady prací žáků z projektů s ekologickým zaměřením, školní rok 2021/2022
32. Koncepce rozvoje – nový směr, ze dne 25. 6. 2019
33. Výroční zpráva za školní rok 2019/2020, ze dne 25. 10. 2020
34. Výsledek MZ
35. Report – testování ČŠI
36. Výkaz M8 o střední škole podle stavu k 30. 9. 2021, ze dne 20. 10. 2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Andrea Zadinová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Mgr. Milan Matějů, školní inspektor

PhDr. Ludmila Slánská, školní inspektorka

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor

MgA. Miloslava Svobodová, odborník
na střední školství

Bc. Dana Kuličková, kontrolní pracovnice

Mgr. Andrea Zadinová v. r.

PhDr. Mgr. Milan Matějů v. r.

PhDr. Ludmila Slánská v. r.

Mgr. Miroslav Pospíšil v. r.

MgA. Miloslava Svobodová v. r.

Bc. Dana Kuličková v. r.

V Jihlavě 22. 11. 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Ivo Teply,
ředitel školy

Ivo Teply v. r.

V Novém Městě na Moravě 25. 11. 2021